Opracowała Justyna Kalich

Teatr miejscem pracy dla osób z niepełnosprawnością intelektualną

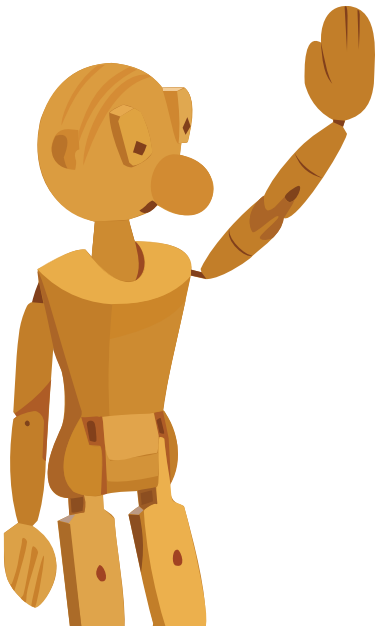

Do pracy przez sztukę

aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych intelektualnie

Spis treści

str.

3 Wstęp

1. 4 Projekt „Do pracy przez sztukę – aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych intelektualnie"
2. 7 Co się działo w ramach projektu
3. 12 Jak zatrudnić osobę z niepełnosprawnością?
4. 15 Teatr miejscem pracy dla osób z niepełnosprawnością intelektualną
5. 20 Prezentacja uczestników projektu
6. 30 Organizacje realizujące projekt

Wstęp

Zapraszamy do lektury niniejszej publikacji pt.: „Teatr miejscem pracy dla osób z niepełnosprawnością intelektualną”. Publikacja jest podsumowaniem przedsięwzięć realizowanych w ramach projektu „Do pracy przez sztukę – aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych intelektualnie”.

Pierwszą część publikacji stanowi opis projektu. W tym miejscu można dowiedzieć się przede wszystkim, jakie wsparcie zostało udzielone uczestnikom projektu.

Następnie zapoznamy się z faktami i mitami dotyczącymi zatrudniania osób z niepełnosprawnością, szczególnie w przemyśle kultury. Autorka publikacji opisuje, jakie warunki muszą zostać spełnione, aby współpraca osoby niepełnosprawnej z pracodawcą przebiegała bezproblemowo, z satysfakcją dla obydwu stron.

W dalszej kolejności przyjrzymy się przygotowaniom i praktykom zawodowym, które obejmowały obszar szeroko rozumianego rynku usług kulturalno-artystycznych na terenie województwa śląskiego. Poznamy również wnioski testowania dwóch rozwiązań aktywizacji zawodowej: zatrudnianie osób z niepełnosprawnością przy obsłudze imprez w instytucjach kultury oraz realizacja zamówień rękodzielniczych dla instytucji kultury.

Wnioski i podsumowania znajdują się w rozdziale pt.: „Teatr miejscem pracy dla osób z niepełnosprawnością intelektualną?”.

Prezentacja uczestników projektu stanowi zwieńczenie publikacji.

Zachęcamy do podejmowania współpracy z osobami, których sylwetki zostały przybliżone w niniejszej publikacji. Jeśli będą Państwo zainteresowani współpracą – zapraszamy do kontaktu z realizatorami projektu.

Integralną częścią publikacji jest płyta z nagraniami powstałymi podczas realizacji projektu. Znajdują się na niej dwa filmy, do obejrzenia, których również serdecznie zapraszamy.

Projekt „Do pracy przez sztukę – aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych intelektualnie”

1.

Projekt „Do pracy przez sztukę – aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych intelektualnie" był realizowany od września 2010 r. do grudnia 2011 r. Pomysłodawcami i realizatorami przedsięwzięcia były trzy organizacje pozarządowe: Stowarzyszenie Wspierania Organizacji Pozarządowych MOST z Katowic, Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom „Pokochaj mnie" z Gorzyczek i Stowarzyszenie Na Rzecz Wspomagania Osób z Niepełnosprawnością i Ich Otoczenia „Razem" z Rybnika. Projekt obejmował obszar województwa śląskiego.

Celem projektu było wypracowanie rozwiązań dających możliwość zatrudnienia osobom z niepełnosprawnością intelektualną w przedsięwzięciach i instytucjach artystycznych oraz wdrożenie nowych form i metod wsparcia na rzecz integracji społeczno-zawodowej osób z niepełnosprawnością.

W ramach projektu 20 osób z niepełnosprawnością intelektualną zostało przeszkolonych z podstawowych technik aktorskich (ruch sceniczny, emisja głosu, techniki lalkarskie), tworzenia scenografii, dekoracji, kostiumów, przygotowania wystaw, rejestracji foto / video. Uczestnicy pracowali w dwóch dziesięcioosobowych grupach. Dla każdej z nich przeprowadzono 575 godzin zajęć warsztatowych oraz po 50 godzin zajęć uzupełniających. Uczestnicy projektu mieli również możliwość wyjazdu do instytucji kulturalnych i zapoznania się z potencjalnym miejscem pracy. Podczas warsztatów powstały filmy video oraz zdjęcia przedstawiające umiejętności uczestników projektu, stanowiące portfolio każdego z nich. Portfolio trafiły do rąk potencjalnych pracodawców, którzy na ich podstawie mogli ocenić umiejętności przyszłego pracownika.

W trakcie realizacji przedsięwzięcia wsparcie uzyskali również rodzice i opiekunowie osób niepełnosprawnych, dla których przygotowano kompleksową ofertę seminariów i warsztatów. Rodzice i opiekunowie mogli m.in. rozwinąć swoje umiejętności komunikacyjne, nauczyć się,

w jaki sposób poradzić sobie w sytuacji stresogennej oraz poznać podstawy prawa pracy w kontekście zatrudniania osób niepełnosprawnych. Dodatkowo rodzice i opiekunowie mogli skorzystać z usług doradztwa ogólnego i specjalistycznego, które pomogło im sprostać wyzwaniom opieki nad osobą niepełnosprawną.

Kolejnym ważnym działaniem projektowym było upowszechnienie wypracowanych rezultatów wśród osób realizujących programy aktywizacji społeczno-zawodowej, poprzez organizację 6 seminariów i warsztatu wyjazdowego.

Projekt przyczynił się do poszerzenia możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w branży kulturalno-rozrywkowej, poprzez przeszkolenie uczestników projektu oraz wskazanie potencjalnym pracodawcom na możliwości drzemiące w osobach z niepełnosprawnością. Projekt przyczynił się również do lepszego przygotowania instruktorów pracujących z osobami niepełnosprawnymi, tak by z sukcesem przygotowywali ich do pracy artystycznej. Wśród osób z niepełnosprawnością i ich rodzin / opiekunów zwiększyło się zainteresowanie aktywnością zawodową.

Projekt był możliwy do zrealizowania dzięki współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki Priorytet VII: Promocja integracji społecznej, działanie 7.2 „Przeciwdziałanie wykluczeniu i wzmocnienie sektora ekonomii społecznej”, poddziałanie 7.2.1 „Aktywizacja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym”.

Co się działo w ramach projektu

Warsztaty

2.

Grupa 20 uczestników projektu została podzielona na dwie grupy, jedna grupa odbywała zajęcia w Gorzyczkach, druga w Rybniku. Zajęcia były prowadzone trzy razy w tygodniu pod okiem wykwalifikowanych instruktorów. Tematyka zajęć była urozmaicona i dotyczyła form wspomagających pracę teatru. Uczestnicy brali udział w warsztatach z:

- rejestracji foto / video – tematyka zajęć obejmowała zarówno rejestrację foto / video, jak i obróbkę nakręconego materiału. Uczestnicy warsztatów poznali podstawowe techniki pracy z aparatem i kamerą w różnych sytuacjach. Nauczyli się jak fotografować i kręcić m.in. naturę, portrety oraz jak właściwie ustawić światło i zaplanować kompozycję. W programie znalazła się także nauka ujęć makro oraz ujęć dynamicznych.
- wykonywania rekwizytów – za pomocą wybranych technik plastycznych uczestnicy projektu wykonywali rekwizyty do mitu o Prometeuszu i Puszce Pandory. Rekwizyty były wykonywane w technikach: mozaika, masa modelarska, technika nawarstwiania papieru, itp.
- wykonywania kostiumów – podczas prowadzonych zajęć uczestniczy zdobyli wiedzę z zakresu specyfiki pracy kostiumologa w przedstawieniu scenicznym. Dodatkowo uczestnicy projektu wykonali kostium „drzewo".
- roli statysty oraz ruchu scenicznego – podczas prowadzonych zajęć instruktorzy pracowali z uczestnikami projektu nad ekspresją, dynamiką ruchu, gestem, estetyką ruchu i współdziałaniem w grupie. Zostały przygotowane etiudy pt.: „Stwarzanie człowieka", „Ludzie Prometeusza" oraz „Ogień".
- emisji głosu – podczas których uczestnicy uczyli się poprawnej dykcji na zajęciach z logopedą oraz trenowali emisję głosu.
- tworzenia dekoracji – w ramach tych zajęć uczestnicy projektu zostali wprowadzeni w problematykę związaną z tworzeniem wystaw. Zdobyli wiedzę na temat tworzenia i projektowania elementów dekoracji.
- technik lalkarskich – w ramach których powstały przeróżne lalki i kukiełki, które mogą zostać wykorzystane na scenie podczas spektaklu oraz np. w happeningach ulicznych.

Happening „Syzyf” – pokonywanie barier

16 marca 2011 r. ulicami Rybnika przetoczyła się pokaźnych rozmiarów kartonowo-papierowa kula toczona przez osoby niepełnosprawne – uczestników projektu. Kilkunastoosobowa grupa, przemierzająca ulice Rybnika, wzbudziła spore zainteresowanie wśród przechodniów i pracowników sklepów. Jedni spoglądali ze zdziwieniem, inni podchodzili, pytali, o co chodzi, a jeszcze inni chętnie włączali się do zabawy pomagając turlać kulę wykonaną podczas zajęć z tworzenia rekwizytów.

Happening miał zwrócić uwagę mieszkańców Rybnika na problemy, z jakimi spotykają się osoby niepełnosprawne w swoim życiu.

Przedsięwzięciu towarzyszyła akcja informacyjno-promocyjna, w ramach której informowano przechodniów o inicjatywach podejmowanych w Rybniku dla osób z niepełnosprawnością.

Praktyki zawodowe

Uczestnicy projektu odbyli praktyki zawodowe w Regionalnym Ośrodku Kultury, w Bielskim Stowarzyszeniu Artystycznym „Teatr Grodzki" w Bielsku-Białej oraz w Wodzisławskim Centrum Kultury.

Praktyki w Regionalnym Ośrodku Kultury (ROK) odbyły się w lipcu 2011 r. Podczas wolontariatu sześcioosobowa grupa uczestników projektu zdobyła pierwsze doświadczenie zawodowe. Wolontariusze zostali oddelegowani do obsługi Galerii Sztuki prowadzonej przez ROK.

Uczestnicy projektu obsługiwali gości Galerii Sztuki, m.in. informowali klientów o aktualnych wystawach, oprowadzali gości zwiedzających Galerię, przedstawiając dzieła pt.: „Tajemnice drewna" Henryka Sikory, jednocześnie rozwijając swoje kompetencje interpersonalne i społeczne. Dodatkowo uczestnicy projektu wzięli udział w warsztatach zabawkarskich.

W czerwcu 2011 r. Aleksandra Kapusta, jedna z uczestniczek projektu, została zaproszona do odbycia wolontariatu w Bielskim Stowarzyszeniu Artystycznym „Teatr Grodzki", w ramach którego zagrała w spektaklu plenerowym „Zdobywcy przestworzy". Przedstawienie odbyło się w miejscowości Kozy. Zadaniem Oli było współtworzenie scenografii spektaklu składającej się z przeróżnych modeli samolotów papierowych a także przygotowanych wcześniej „maszyn do tworzenia wiatru". Następnie Ola wystąpiła w spektaklu, jako aktorka prezentująca "maszyny do produkcji wiatru".

W Wodzisławskim Centrum Kultury pięcioro uczestników projektu pomagało przy prowadzeniu zajęć dla najmłodszych w wakacyjnym Klubie Malucha. Podczas zajęć uczestnicy projektu pozostawali pod opieką asystenta zatrudnienia, jednak, ze względu na specyfikę pracy i wysokie wymagania stawiane animatorom zabaw dziecięcych, nie jest to polecana stanowisko dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.

Prace wykonane dla instytucji kultury przez uczestników projektu

W ramach projektu powstały następujące produkty:

- **chusta** do gier i zabaw integracyjnych, **lalka** świętego Mikołaja oraz **strój** wróżki.

dla Domu Kultury w Rybniku-Niewiadomiu

- **lalka** „Dzieciątko Jezus”, **żłóbek** oraz **strój** Heroda – rekwizyty inscenizacji jasełkowych. Dla Biblioteki została również przygotowana **inscenizacja** jednego aktora w roli Heroda.

dla Miejskiej i Powiatowej Biblioteki Publicznej z siedzibą w Rybniku

- **kartki świąteczne**, bajkowe postacie – **rekwizyty** teatralne oraz **stojaki** na kostiumy i rekwizyty.

dla Domu Kultury w Rybniku-Boguszowicach

Czy warto zatrudniać osoby z niepełnosprawnością?

3.

Społeczeństwo oczekuje pracy od swych członków, jeśli chcą oni zasłużyć na szacunek – i na odwrót: człowiek zyskuje tożsamość poprzez pracę. Praca daje nie tylko finansową niezależność – staje się także nieodłączną częścią tego, co stanowi o szacunku dla siebie samego, poczuciu godności i zdrowym stylu życia. Dla niektórych nagrody i satysfakcja są pochodną wykonywanej pracy – jednakże dla wielu (zwłaszcza bez kwalifikacji) praca oznacza harówkę i źródło rozczarowań z rzadką okazją uzyskiwania nagrody i niewielką satysfakcją. Etykieta bez kwalifikacji jest stosunkowo często nadawana osobom niepełnosprawnym – a właśnie dla nich praca zyskuje wiele dodatkowych znaczeń. Bez pracy osoby niepełnosprawne tracą poczucie sensu takich cech jak niezależność, poczucie własnej wartości, godność, tożsamość.

Znaczenie pracy wzrasta zwłaszcza wówczas, gdy niepełnosprawność narzuca ograniczenia w czasie wolnym oraz w sferze aktywności społecznej. Niepełnosprawna osoba jeszcze zbyt często kojarzona jest tylko z osobą fizycznie niepełnosprawną. Popularną jest opinia, że osoba niepełnosprawna to ta, która porusza się na wózku inwalidzkim. Osoba z niepełnosprawnością intelektualną jest często stawiana na równi z osobą chorą psychicznie, pokutuje stereotyp, że to są dziwne osoby, śliniące się, niebezpieczne itd.

Aktywność zawodowa osób z niepełnosprawnością jest bowiem, nie tylko sposobem osiągania samodzielności ekonomicznej, ale także czynnikiem budującym poczucie własnej wartości i samorealizacji, oraz drogą do szeroko rozumianej reintegracji społecznej.

Zarówno pracownik niepełnosprawny jak i pracodawca zatrudniający osobę z orzeczoną niepełnosprawnością mają ustawowe prawo do ulg z tego tytułu. Niepełnosprawny pracownik ma prawo do: krótszego czasu pracy, dodatkowej przerwy w pracy, dodatkowego urlopu wypoczynkowego oraz do korzystania ze zwolnienia z pracy.

Stereotypowo sporej części pracodawców wydaję się, że pracownik niepełnosprawny ma wiele przywilejów. Przyczyną powstania takiego stereotypu jest nieznajomość zawiłych uregulowań prawnych, które również pracodawcom gwarantują liczne ulgi i korzyści związane z zatrudnianiem osób niepełnosprawnych. Stosowany w Polsce system ma charakter mieszany – z jednej strony daje pewne przywileje, z innej – każe pracodawców, którzy nie zatrudniają osób niepełnosprawnych. Wsparciu pracodawców służy System Obsługi Dofinansowań i Refundacji (SODiR).

Pracodawcy zatrudniającemu osoby niepełnosprawne przysługuje ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON) miesięczne dofinansowanie do wynagrodzenia pracownika niepełnosprawnego zatrudnionych na umowę o pracę, o ile pracownik ten został ujęty w ewidencji zatrudnionych osób niepełnosprawnych prowadzonej przez PFRON. W SODiR w końcu grudnia 2010 r. zarejestrowanych było 67,9 tys. osób niepełnosprawnych zatrudnionych na otwartym rynku pracy i 198,3 tys. osób niepełnosprawnych pracujących w zakładach pracy chronionej (dane PFRON według stanu z 31.03.2011 r.).

Wysokość dofinansowania do wynagrodzenia niepełnosprawnych pracowników uzależniona jest od typu pracodawcy, stopnia niepełnosprawności zatrudnionych pracowników, rodzaju niepełnosprawności.

W/w kwoty zwiększa się o 40% najniższego wynagrodzenia w przypadku osób niepełnosprawnych, w odniesieniu, do których orzeczono chorobę psychiczną, upośledzenie umysłowe, całościowe zaburzenia rozwojowe lub epilepsję oraz osób niewidomych.

Pracodawca może otrzymać także zwrot kosztów przystosowania stanowiska pracy dla osoby niepełnosprawnej, którą zatrudni na okres, co najmniej 36 miesięcy oraz zwrot kosztów wyposażenia stanowiska pracy osób niepełnosprawnych. W obydwu przypadkach środki są wypłacane z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, który pokrywa także do 80% kosztów przeszkolenia niepełnosprawnego pracownika.

Ciekawą formą wsparcia pracodawców jest zwrot miesięcznych kosztów zatrudnienia pracowników pomagających pracownikowi niepełnosprawnemu w pracy w zakresie czynności ułatwiających komunikowanie się z otoczeniem, a także czynności niemożliwych lub trudnych do samodzielnego wykonania przez pracownika niepełnosprawnego.

Stopień niepełnosprawności	Lekki	Umiarkowany	Znaczny
Wysokość dofinansowania do wynagrodzenia	50% najniższego wynagrodzenia	125% najniższego wynagrodzenia	170% najniższego wynagrodzenia

Wysokość dofinansowań do wynagrodzeń obowiązuje od 01.01.2012 r. Opracowanie własne.

Odpowiadając na pytanie zadane na początku mówimy, że warto zatrudniać osoby z niepełnosprawnością!

Dodatkowe informacje o SODiR znajdują się na:
http://www.pfron.org.pl/portal/pl/55/52/Aplikacja_SODiR_offline.html

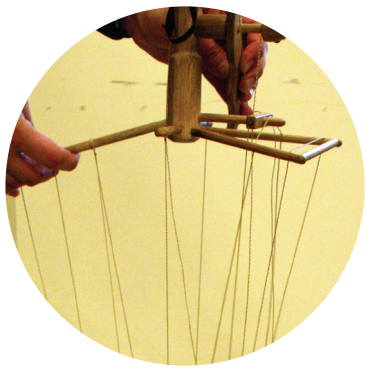

Teatr miejscem pracy dla osób z niepełnosprawnością intelektualną

4.

Na pewno wielu czytelnikom nasuwa się pytanie: czy teatr może być miejscem pracy dla osób z niepełnosprawnością intelektualną? Na to pytanie starali się odpowiedzieć terapeuci oraz potencjalni pracodawcy, którzy wykazali się otwartością i przyjęli na praktykę zawodową uczestników projektu.

Zdania są podzielone. Terapeuci, czyli osoby, które wiedzą o uczestnikach projektu najwięcej twierdzą, że zatrudnienie osób z niepełnosprawnością jest jak najbardziej możliwe. W opozycji do tego twierdzenia stoi część pracodawców, zwłaszcza reprezentujących publiczne instytucje kultury. Popierają swoją tezę doświadczeniem oraz brakiem możliwości zatrudniania nowych osób w sytuacji niedoborów w budżecie niemal wszystkich jednostek kulturalnych. „Jest wielu doskonale wykształconych zdrowych ludzi, których nie potrafimy zatrudnić, dlatego nie sądzę, żeby osoby z niepełnosprawnością intelektualną, które wymają często nadzoru oraz przyporządkowania do jednego stałego zadania, znalazły stałe zatrudnienie np. w galerii, w której odbywały się praktyki zawodowe" – mówi P. Leszek Miłoszowski, dyrektor Regionalnego Ośrodka Kultury w Bielsku-Białej. Odmiennego zdania jest P. Jan Chmiel wiceprezes Bielskiego Stowarzyszenia Artystycznego „Teatr Grodzki", które zajmuje się aktywizacją zawodowo-społeczną osób niepełnosprawnych m.in. poprzez prowadzenie Zakładu Aktywności Zawodowej oraz Warsztatu Terapii Zajęciowej w Bielsku-Białej. Jan Chmiel twierdzi, że „regularny proces terapeutyczny może wykształcić dobrego aktora" i nie chce porównywać teatru zdrowych i niepełnosprawnych uważa, że każda grupa jest w stanie stworzyć cos innego i równie dobrego.

W jednostkach publicznych trudno znaleźć miejsce pracy dla osób z niepełnosprawnością intelektualną, natomiast inaczej może być w prywatnej firmie działającej w branży kulturalno-rozrywkowej. Paradoks sytuacji polega na tym, że publiczne instytucje kultury, zmuszane do oszczędności stały się instytucjami hermetycznie zamkniętymi i z zało-

żenia zachowawczymi. To właśnie sektor prywatny, który w oczach opinii publicznej jest utożsamiany z wyzyskiem pracownika, staje się dla osób niepełnosprawnych największa szansą.

Także sektor pozarządowy, reprezentowany przez stowarzyszenia i fundacje, stwarza spore możliwości prozatrudnieniowe dla osób z niepełnosprawnością. Kolejną otwierającą się możliwością dla osób niepełnosprawnych jest spółdzielczość socjalna, w ramach której jest możliwe np. założenie spółdzielni obsługującej wybrane jednostki kultury.

Podczas realizacji projektu miałam szanse zobaczyć jak osoby z niepełnosprawnością pracują, ile wkładają zaangażowania oraz serca w przygotowanie się do pracy. W trakcie dyskusji z terapeutą zaangażowanym w ramach projektu Markiem Grzebykiem i dyrektorem Teatru Nowej Sztuki z Gliwic Dariuszem Jezierskim padła propozycja utworzenia firmy, która rozwinie potencjał uczestników projektu, a jej misją, będzie działalność w obszarze szeroko rozumianych eventów i akcji promocyjnych bazujących na happeningu i teatrze ulicy odgrywanym przez osoby z niepełnosprawnością intelektualną. Pierwsze rozmowy z potencjalnymi zleceniodawcami pokazały zainteresowanie z ich strony.

Teatr jest instytucją, która historycznie przełamywała wiele barier i stereotypów.

Naszym celem jest przełamanie myślenia o teatrze jak o budynku – nasz teatr znaleźliśmy na ulicy.

Opinie osób zaangażowanych w realizację projektu

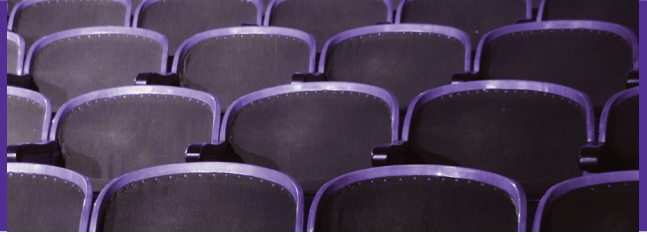

„Korzyści muszą być obopólne” – wspomina **Waldemar Reclik** asystent ds. zatrudnienia, który w projekcie przekonywał pracodawców z branży artystycznej do zatrudniania uczestników projektu. *„Pracodawca musi widzieć w tym korzyść dla siebie, prace muszą być wykonywane dobrze, aby niepełnosprawny intelektualnie dostał zatrudnienie.”* – wspomina Reclik. Zdaniem W. Reclika uczestnicy projektu poza teatrem mogą wykonywać prace proste i powtarzalne. Prace, które nie wymagają od nich kreatywnego myślenia, ale dają poczucie bezpieczeństwa i stabilizacji. *„Zauważyłem, że uczestnicy projektu nauczyli się punktualności i stali się bardziej obowiązkowi. Warto było stworzyć im warunki do nowych wyzwań”* – mówi W. Reclik.

Marek Grzebyk – instruktor terapii zajęciowej prowadził zajęcia z grupą teatralną. Na pytanie czy uczestnicy projektu mają szansę na zatrudnienie na otwartym rynku pracy odpowiada: *„To jest trudne pytanie. To pytanie można odwrócić czy otwarty rynek pracy jest gotowy na przyjęcie osób z niepełnosprawnością intelektualną?”* Dane z Państwowego Funduszu Rehabilitacyjnego Osób Niepełnosprawnych wskazują na wzrost zatrudnienia osób niepełnosprawnych. W grupie osób z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, których pracodawcy uprawnieni są do uzyskania dofinansowania do wynagrodzeń, w skali roku obserwowano wzrost zatrudnienia o 18,3%, ze znacznym – o 12,4%, zaś z lekkim – spadek o 1%.

M. Grzebyk zaznacza, że uczestnicy warsztatów to ludzie niezwykle obowiązkowi, mają wręcz wbudowane poczucie odpowiedzialności za powierzone zadania. Oczywiście wymagają nadzoru, lecz proste czynności wykonują samodzielnie. *„Wierzę w to, że uczestnicy projektu znajdą zatrudnienie w zawodach wspomagających pracę teatru z zakresu przygotowywania dekoracji czy rekwizytów teatralnych”* – mówi M. Grzebyk.

Katarzyna Juzek – nauczycielka z 10 letnim stażem prowadziła zajęcia z kostiumologii. Na pytanie czy uczestnicy mają szansę na znalezienie pracy mówi – *„jedna z uczestniczek już pracuje, jako pracownik utrzymania czystości. Monika udowodniła, że pracę może znaleźć wszędzie wystarczą tylko chęci”* – wspomina. Nawet, jeśli projekt nie przyniesie pracy w teatrze dla tych osób to na pewno dał możliwości wyjścia z domu, aktywizacji zawodowej, rozwinięcia umiejętności społecznych, które pomogły odnaleźć się na otwartym rynku pracy niekoniecznie w zawodzie związanym z teatrem.

Uczestnicy projektu również wypowiedzieli się na temat swojej pracy w projekcie

Piotr Holona na pytanie, co dały mu zajęcia odpowiedział: *„radość i spełnienie. Jak widzę uśmiechnięte twarze moich koleżanek i kolegów to od razu chce mi się pracować. Każda nowa rola jest dla mnie nowym doświadczeniem. Poprzez udział projekcie nauczyłem się cierpliwości oraz pracy zespołowej, uświadomiłem sobie, że nie jest ważne, jaką mam chorobę ale ważnym jest żeby być wesołym."* W planach Piotra jest zdanie matury, dostanie się do szkoły teatralnej i pokazanie innym, że jeśli się chce to można!

Na to, że może się udać najlepszym przykładem jest hiszpański aktor z zespołem Downa – Pablo Pineda, który stał się symbolem przełamywania barier w środowisku teatralnym, który w swoich wspomnieniach mówi, że najwięcej wysiłku wkładał nie w samą naukę, lecz w udowadnianie innym, że jest tak samo zdolny.

Tomaszowi Stępnik, uczestnikowi projektu w Stowarzyszeniu Razem, największą przyjemność sprawiły zajęcia z obsługi kamery i aparatu cyfrowego i w przyszłości jak twierdzi, że chciałby zostać kamerzystą.

Maja Kowalska – *„nauczyłam się punktualności oraz tego, jak rozmawiać z innymi ludźmi. Po zakończeniu projektu najbardziej będzie mi brakowało rozmów oraz pracy, którą wykonywałam podczas zajęć."*

„... jeśli się chce to można!"

Prezentacja uczestników projektu

Poniżej zostali przedstawieni wszyscy uczestnicy projektu wraz z opisem ich umiejętności i osiągnięć. Są to informacje przygotowane przez uczestników projektu i ich opiekunów podczas tworzenia życiorysów i portfolio uczestników projektu.

5.

Katarzyna Kowalska

Należę do szkolnego zespołu teatralnego, w którym jestem statystką. Redaguję szkolną gazetkę. Jestem osobą kreatywną, lubię wyrażać swoje emocje w formach plastycznych i mam do tego predyspozycje.

Preferowane miejsce zatrudnienia: statysta.

Agnieszka Parma

Uczestniczyłam w projektach pt. „Wiśta wio" oraz „Bajka Śląska", gdzie brałam udział w przedstawieniach teatralnych, jako aktorka. Umiem samodzielnie wykonywać elementy kostiumów i dekoracji.

Umiem obsługiwać maszynę do szycia. Podczas projektu nauczyłam się obsługiwać maszynę typu overlock. Znam podstawy obróbki drewna. Wykonuję figury ze styropianu.

Preferowane miejsce zatrudnienia: pomocnik dekoratora, pomocnik kostiumologa.

Adrian Kwiotek

Od 2007 roku należę do grupy teatralnej „Bajka” przy Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Rybniku. Uczestniczyłem w przygotowaniu przedstawień i występów artystycznych na przestrzeni lat 2007 – 2011 i wraz z grupą teatralną otrzymałem szereg nagród i wyróżnień, m.in.: I miejsce w XII Przeglądzie Przedstawień Bożonarodzeniowych w Rybniku-Chwałowicach, 2011 r. III miejsce podczas Przeglądu Integracyjnych Przedstawień Jasełkowych w Rybniku, 2011 r.

Wykonuję różne masy modelarskie, potrafię wykonać proste rekwizyty z różnego rodzaju mas plastycznych, pomalować proste elementy dekoracji – mówi Adrian.

Preferowane miejsce zatrudnienia: aktor, prace w drewnie i masie.

Aleksandra Kapusta

Jako aktor występuję w grupie teatralnej „Bajka” przy Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Rybniku. Osiągnięcia: I miejsce w XI Przeglądzie Przedstawień Bożonarodzeniowych w Rybniku – Chwałowicach, 2010 r., III miejsce podczas Przeglądu Integracyjnych Przedstawień Jasełkowych w Rybniku, 2011 r.

Otwarta na nowe zadania, chętna do pracy, podporządkowana. Świetnie rozumie instrukcje słowne i z zapałem wykona wszystkie powierzone jej obowiązki. Szybko męczy się w trakcie zadań wymagających większej aktywności fizycznej.

Preferowane miejsce zatrudnienia: aktorka.

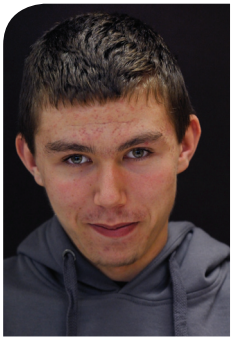

Andrzej Motyka

Uczestniczyłem w projekcie „Naucz mnie a zacznę samodzielnie pracować”, gdzie ukończyłem kurs bukieciarstwa i florystyki. Od 2004 r., jako aktor występuję w grupie teatralnej „Bajka” przy Specjalnym Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Rybniku. Wraz z grupą na przestrzeni 7 lat zdobył wiele nagród i wyróżnień występując w licznych spektaklach teatralnych. W latach 2005 – 2007 występowałem również w grupie teatralnej „Elfy” w Rybniku. Zdobyłem wiele nagród plastycznych na konkursach osób niepełnosprawnych. Wykonuję masy plastyczne i rekwizyty, maluję elementy dekoracji.

Koleżeński, bardzo pracowity, doskonale koncentruje się na zadaniu, z zaangażowaniem wykonuje wszystkie zlecone mu zadania – wspomina instruktorka zajęć.

Preferowane miejsce zatrudnienia: aktor, plastyk, pomocnik rekwizytora.

Barbara Klimek

W szczególności pasjonują mnie zajęcia plastyczne i manualne. Posiadam możliwości aktorskie, mam umiejętność koncentracji. Obecnie pracuję nad przełamaniem nieśmiałości i poprawą odporności na stres.

Posiadam umiejętności plastyczne, bardzo dobrze wykonuję elementy scenografii z różnych materiałów (papier, tkanina, modelina), takie jak: liście, kwiaty, owoce, elementy biżuterii.

Preferowane miejsce zatrudnienia: pomocnik kostiumologa, aktorka.

Dominika Antończyk

Brałam udział w kilku projektach artystycznych, podczas których występowałam, jako aktorka m.in. spektakl pt.: „Wigilia młodego utopca". Świetnie wychodzi mi wykonywanie elementów kostiumów i dekoracji. Wykonuję elementy scenografii oraz pomagam wykonywać lalki.
Preferowane miejsce zatrudnienia: statysta, pomocnik kostiumologa.

Dominika Popiela

Od 2004 roku należę do szkolnej grupy teatralnej „Bajka". Brałam udział w przygotowaniu wielu przedstawień i występów artystycznych. Wraz z grupą teatralną otrzymałam wiele wyróżnień i nagród na przeróżnych przeglądach, m.in.: I miejsce w kat. taniec w XIV Przeglądzie Zespołów Artystycznych Szkół Specjalnych w Tychach, wyróżnienie II stopnia w kat. taniec i teatr w XV Festiwalu Kultury Młodzieży Szkolnej w Rybniku, 2005 r. Potrafię działać w przestrzeni sceny z rekwizytem i elementami scenografii, potrafię wykonać proste rekwizyty z różnego rodzaju mas plastycznych, pomalować proste elementy dekoracji, zszywam ręcznie – przekonuje Dominika.
Bierze aktywny udział w zajęciach, poszukuje pomysłu na rozwiązywanie problemów – wspomina instruktorka zajęć.
Preferowane miejsce zatrudnienia: aktorka, pomocnik kostiumologa.

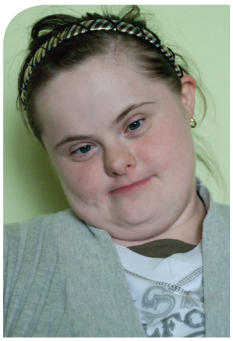

Judyta Sanecznik

Jestem aktorką szkolnego teatrzyku. Brałam udział w artystycznych projektach pt. „Wiśta –wio” oraz „Bajka Śląska”, w ramach których grałam w spektaklu pt.: „Wigilia młodego utopca”. Posiadam zdolności plastyczne. Lubię prace plastyczne i samodzielnie wykonuję elementy kostiumów i dekoracji – wspomina Judyta.

Preferowane miejsce zatrudnienia: pomocnik dekoratora.

Maja Kowalska

Należę do szkolnego zespołu teatralnego. W ramach swojej działalności w zespole występowałam w 8 spektaklach, wielokrotnie wystawianych na deskach teatrów w województwie śląskim.

Biorę udział w szkolnych akademiach, gdzie recytuję wiersze. Jestem aktywna i twórcza. Uczestniczę w redagowaniu szkolnej gazetki, piszę do niej teksty. Pasjonuje mnie fotografia, rysunek i inne techniki plastyczne. Robię ilustracje wykorzystywane w gazetce szkolnej. Robię kolaże.

Preferowane miejsce zatrudnienia: aktorka.

Magda Mikłusiak

Potrafię wykonać masy plastyczne i proste rekwizyty, pomalować i wycinać proste elementy dekoracji. Biorę udział w konkursach plastycznych i zdobyłam w nich wyróżnienia m.in.: Wyróżnienie w konkursie plastycznym Rybnik, jakiego nie znacie w 2010 r.

Preferowane miejsce zatrudnienia: pomocnik dekoratora, pomocnik kostiumologa.

Marcelina Kristoff

Biorę udział w konkursach plastycznych i zdobyłam w nich wyróżnienia: Wyróżnienie w konkursie plastycznym „Rybnik jakiego nie znacie" – Rybnik, 2010 r. Wyróżnienie w konkursie plastycznym „Anioły" – Rybnik, 2011 r. Jestem osobą pogodną, pracowitą, lubię pracować w grupie. Biorę aktywny udział w zajęciach, potrafię wykonać projekt prostego rekwizytu oraz prostych elementów dekoracji, wykonuję różne masy modelarskie, potrafię wykonać proste rekwizyty z różnego rodzaju mas plastycznych, pomalować proste elementy dekoracji.

Bardzo dobrze rozumie instrukcje słowne, jest otwarta na nowe doświadczenia, dobrze wykonuje powierzone zadania, ma bardzo dobrą orientację przestrzenną, samodzielnie porusza się po mieście, korzysta z komunikacji publicznej. Marcelinę stresują nowe sytuacje przez co może zareagować lękowo.

Preferowane miejsce zatrudnienia: pomocnik dekoratora.

Marcin Bolibrzuch

Od 2007 roku występuję, jako aktor w grupie teatralnej „Bajka” oraz jestem członkiem zespołu tanecznego „Zakręceni” przy Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Rybniku. Spośród wielu zdobytych nagród i wyróżnień warto wymienić: I miejsce w kat. taniec w XIII, IX, oraz X Przeglądzie Działalności Artystycznej Szkół Specjalnych w Rybniku. II miejsce w kat. Taniec na Festiwalu Otwartych serc w Chorzowie, 2009 r. III miejsce podczas Przeglądu Integracyjnych Przedstawień Jasełkowych w Rybniku, 2011 r. Podporządkowuję się ustalonym zasadom, potrafię działać w przestrzeni sceny z rekwizytem i elementami scenografii.

Wykonuję różne masy modelarskie, potrafię wykonać proste rekwizyty z różnego rodzaju mas plastycznych wg instrukcji, pomalować proste elementy dekoracji wg instrukcji różnego rodzaju farbami, znam i stosuję we właściwej kolejności etapy wykonania rekwizytu, modeluję rekwizyt wg wzoru, posługuję się prostymi narzędziami.

Preferowane miejsce zatrudnienia: aktor, pomocnik dekoratora.

Matylda Furmańska

Brałam udział w projektach pt.” Bajka Śląska” oraz „Przedszkolaki”. Potrafię wyrażać stany emocjonalne za pomocą gestów, mimiki i ekspresji ciała. Wyzwaniem dla mnie jest długotrwała koncentracja.

Preferowane miejsce zatrudnienia: pomocnik dekoratora, statysta.

Michał Podeszwa

Byłem uczestnikiem Warsztatu Terapii Zajęciowej w Gorzycach, jestem uzdolniony manualnie i plastycznie, satysfakcjonuje mnie tworzenie lalek, kostiumów i dekoracji.

Michał Posiada spore umiejętności plastyczne. Jest samodzielny i kreatywny. Ma duże możliwości manualne, aby dobrze wykonywać powierzone zadania potrzebuje szczegółowych instrukcji. Dobrze rzeźbi w różnych materiałach (glina, masa, papier, styropian).

Preferowane miejsce zatrudnienia: pomocnik scenografa, pomocnik kostiumologa, pomocnik dekoratora.

Monika Fojcik

Ukończyłam klasę przysposabiającą do zawodu szwacza. Brałam udział w występach Zespołu Tanecznego przy Szkole Zawodowej w Niewiadomiu wykonując śląskie tańce regionalne. Od marca 2010 do marca 2011 roku uczestniczyłam w projekcie „Naucz mnie a zacznę samodzielnie pracować". Ukończyłam kurs bukieciarstwa i florystyki, i w ramach projektu odbyłam praktykę w kwiaciarni „Romantyczna" w Rybniku.

Obecnie odbywam praktykę wykonując prace porządkowe w delikatesach Alma. Biorę aktywny udział w zajęciach, poszukuję pomysłu na rozwiązanie problemu do etiudy teatralnej, wykonuję różne masy modelarskie, potrafię wykonać proste rekwizyty z różnego rodzaju mas plastycznych, pomalować proste elementy dekoracji wg instrukcji różnego rodzaju farbami. Znam i stosuję we właściwej kolejności etapy wykonania rekwizytu, modeluję rekwizyt wg wzoru, posługuję się prostymi narzędziami, odwzorowuję prosty szablon na tkaninę, przycinam materiał wg szablonu, zszywam ręcznie tkaninę wg instrukcji.

Świetnie współdziała w grupie, jest osobą nie sprawiającą problemów wychowawczych, pracowitą, punktualną, samodzielnie porusza się po mieście, korzysta z komunikacji, zna zasady i normy społeczne, podporządkowuje się im. Jest zdyscyplinowana, koleżeńska, chętnie pomaga innym, współdziała w grupie, dobrze wykonuje powierzone jej zadania, wymaga niewielkiego wsparcia w samodzielnej egzystencji. Komunikuje swoje potrzeby społeczne, łatwo nawiązuje kontakty interpersonalne, podejmuje nowe wyzwania.

preferowane miejsce zatrudnienia:aktorka, pomocnik kostiumologa.

Piotr Holona

Jestem członkiem zespołu teatralnego w swojej szkole, aktorem Teatru Szydło, który działa przy Wodzisławskim Centrum Kultury. W ramach prac z Teatrem Szydło brałem udział w dwóch premierach teatralnych. Mam za sobą również występ na pikniku z okazji 50 LECIA Telewizji Katowice. Moją pasją jest aktorstwo, występowałem na różnych scenach kilkadziesiąt razy. Do tej pory otrzymałem szereg nagród i wyróżnień. Umiem wyrażać emocje za pomocą gestów i ciała. Potrafię opanować pamięciowo bardzo duże fragmenty tekstu. Aktorstwo i scena jest moją pasją, dlatego dużo pracuję nad interpretacją i ruchem scenicznym.

Preferowane miejsce zatrudnienia: aktor.

Teresa Pielorz

Od marca 2010 do marca 2011 r. uczestniczyłam w projekcie „Naucz mnie a zacznę samodzielnie pracować". Ukończyłam kurs bukieciarstwa i florystyki i w ramach projektu odbyłam praktykę w firmie ROJEK-DECOR S.A. – hurtowni kwiatów i artykułów dekoracyjnych w Rybniku. Biorę udział w szkolnych przedstawieniach prezentowanych osobom chorym bądź samotnym (szpital, dom środowiskowy). Wykonuję różne masy modelarskie, potrafię zaprojektować i wykonać proste rekwizyty z różnego rodzaju mas plastycznych, pomalować proste elementy dekoracji wg instrukcji, znam i stosuje we właściwej kolejności etapy wykonania rekwizytu, modeluję rekwizyt wg wzoru, posługuję się prostymi narzędziami. Potrafię wykonać proste elementy dekoracji, odwzorowuję szablon na tkaninę, przycinam materiał wg szablonu, nabyłam podstawową wiedzę nt. sposobu pomiaru rzeczy i ludzkiej sylwetki, z pomocą wykonam papierowy szablon modelu, odwzoruję szablon papierowy na tkaninę, zszywam ręcznie tkaninę wg instrukcji.

Potrzebuje dokładnego instruktażu by mogła odpowiednio wywiązywać się z powierzanych jej zadań. Samodzielnie porusza się po mieście, korzysta z komunikacji, zna zasady i normy społeczne, podporządkowuje się im, chętnie pomaga innym, współdziała w grupie, dobrze wykonuje powierzone jej zadania, jest zdyscyplinowana, koleżeńska, łatwo nawiązuje kontakty interpersonalne.

Preferowane miejsce zatrudnienia: pomocnik dekoratora, florysta, pomocnik kostiumologa.

Tomasz Job

Biorę udział w pracach szkolnego teatrzyku, gdzie, jako aktor uczestniczyłem w kilku przedstawieniach. W projektach pt. „Wiśta wio” oraz „Bajka Śląska”, występowałem w przedstawieniach teatralnych. Posiadam umiejętności plastyczne, potrafię malować. Jestem osobą kreatywną, która większość prac wykonuje według własnego pomysłu. Pasjonuje mnie stolarka, znam podstawy obróbki drewna. Potrafię wycinać proste figury ze styropianu.

Preferowane miejsce zatrudnienia: pomocnik dekoratora.

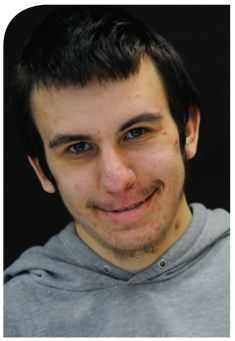

Tomasz Stępnik

Biorę udział w szkolnych przedstawieniach prezentowanych osobom chorym bądź samotnym (szpital, dom środowiskowy). Jestem pracowity, odpowiedzialny, dobrze wykonuję powierzone mi zadania. Wykonuję różne masy modelarskie, potrafię wykonać proste rekwizyty z różnego rodzaju mas plastycznych, pomalować proste elementy dekoracji różnego rodzaju farbami, znam i stosuję we właściwej kolejności etapy wykonania rekwizytu, modeluję rekwizyt wg wzoru, posługuję się prostymi narzędziami.

Od marca 2010 do marca 2011 roku uczestniczył w projekcie „Naucz mnie a zacznę samodzielnie pracować”. Ukończył kurs stolarki i ceramiki nabywając umiejętności techniczne. W ramach projektu odbył praktykę w Nadleśnictwie Rybnik.

Jest osobą bezproblemową, zrównoważoną, pracowitą, punktualną, współdziała w grupie. Dobrze wykonuje powierzone zadania, samodzielnie porusza się po mieście, korzysta z komunikacji, zna zasady i normy społeczne, podporządkowuje się im. Jest zdyscyplinowany, koleżeński, chętnie pomaga innym, umiejętnie komunikuje swoje potrzeby społeczne.

Preferowane miejsce zatrudnienia: pomocnik dekoratora.

Organizacje realizujące projekt

Projekt „Do pracy przez sztukę – aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych intelektualnie” powstał dzięki „spotkaniu” praktyków terapeutów (Stowarzyszenie Pokochaj mnie oraz Stowarzyszenie Razem), mających wieloletnie doświadczenie w pracy z osobami niepełnosprawnymi intelektualnie, oraz osób mających specjalistyczną wiedzę z zakresu przygotowania i realizacji projektów (Stowarzyszenie MOST). To właśnie dzięki połączeniu sił trzech stowarzyszeń mógł powstać innowacyjny projekt wspierający osoby z niepełnosprawnością intelektualną.

6.

Most
Stowarzyszenie Wspierania Organizacji Pozarządowych

Stowarzyszenie Wspierania Organizacji Pozarządowych MOST

ul. Kościuszki 70/1
40-047 Katowice
www.mostkatowice.pl

Misją Stowarzyszenia jest rozwój społeczeństwa obywatelskiego w regionie śląskim, promowanie, inicjowanie i wspieranie aktywności społecznej mieszkańców województwa śląskiego oraz zwiększenie udziału organizacji pozarządowych w rozwiązywaniu problemów lokalnych. Realizuje swoje zadania poprzez pomoc w działalności lokalnym organizacjom pozarządowym, wsparcie inicjatyw społecznych i osób zaangażowanych w działania społeczne. Prowadzi działalność animacyjną, szkoleniową, doradczą i informacyjną związaną z realizacjaą celów statutowych.

Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom „Pokochaj mnie”

ul. Kopalniana 29c
44-450 Gorzyczki

Stowarzyszenie promuje ideę rodzicielstwa zastępczego, tworzenia i prowadzenia ośrodków edukacji przedszkolnej i żłobkowej, placówek pomocowych dla osób niepełnosprawnych, w tym świetlic terapeutycznych. Stowarzyszenie udziela wszechstronnej pomocy osobom niepełnosprawnym oraz tworzy przestrzeń do „konstruktywnego” spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież.

Stowarzyszenie Na Rzecz Wspomagania Osób z Niepełnosprawnością i Ich Otoczenia „Razem”

ul. Piasta 35
44-200 Rybnik
www.stowarzyszenierazem.org.pl

Stowarzyszenie wspiera osoby niepełnosprawne, aby zgodnie ze swoimi potrzebami i możliwościami, mogły jak najpełniej rozwijać własny potencjał osobowy i otwierać się na otaczającą ich rzeczywistość. Działania stowarzyszenia mają na celu towarzyszenie osobom niepełnosprawnym w odkrywaniu głębi własnego człowieczeństwa i pomoc w odnalezieniu swojego miejsca w życiu.

Stowarzyszenie podejmuje, wspiera i promuje inicjatywy o charakterze edukacyjnym, kulturalnym, społecznym, integracyjnym, rekreacyjnym, wypoczynkowym, terapeutycznym, rehabilitacyjnym itp. mające na celu szeroko rozumiane wyrównywanie szans osób pełno- i niepełnosprawnych.

Dziękujemy:

Regionalnemu Ośrodkowi Kultury w Bielsku-Białej
oraz Bielskiemu Stowarzyszeniu Artystycznemu Teatr Grodzki
za udostępnienie fotografii.

Ponadto – uczestnikom projektu,
rodzicom i wszystkim osobom zaangażowanym w jego realizację
za satysfakcjonującą współpracę.